

ME, MYSELF AND J

Dejan Simonović

DEJAN SIMONOVIĆ je rođen 28. 01. 1960. u Vranju. Živi u Beogradu. 1987. objavio roman »Krojač iz Ulma« u izdanju Književne omladine Srbije.

mornara u jednoj jedinjoj noći ostane bez genitalija, a prvi oficir »Atlantske plovidbe« osvane s karminom na čelu i ukosnicom u grlu, to nije mala stvar, i premda se Bumgart uplašio da je posredi još jedan glupi i komplikovani primer iz udžbenika, ona nastavi da je foto-robot već sačinjen i da im predstoji dugo patroliranje dokovima dok ona, u to je sasvim sigurna, ne ugleda i ne prepozna tu opaku i hladnokrvnu prestupnicu.

— Nikako! — usprotivi se glavni inspektor da bi sačuvao bar zrno autoriteta.

Gospodici saradnici će za sada biti dozvoljeno da uzme taj prokleti grafikom i da mu donese doručak, a onda će policija lepo dati oglas u kom traži specijalnu kinesku masažu sa elementima dominacije, što će reći: kaiševi, bičevi i besprimerni sadizam, pa kada eroto-devijantna persona kroči u detektivski kabinnet — treba joj samo namaći lisice! Kao dokaz za validnost svoje teorije, Bumgart dohvati lisičine sa stola i zavrtla njima visoko u vazduhu.

»Jadni moj!« — očekivao je da će čuti, ali mršava crnka se samo podsmesljivo upilji u pupak koji je neopreznim pomeranjem policijskog pribora ostao obnažen na sredini stola.

Dokoni rutineri, eto, pobenave od duga vremena i na kraju se ponašao kao tinejdžeri. Čitave generacije izlaze sa akademije pune entuzijazma i beskrajnog strpljenja da sa silama mraka igraju tesni tanga pravde, ali onda neprimetno i neumitno godine učine svoje: retki zločini otupe njihov apetit, intelektualna zabava postaje dosadna dužnost, dani su mučni kao godine, na oči se navlači neprozirna koprena samozadovoljstva koja će najočitiže dokaze sakriti, a najjednostavnija rešenja utopiti u more ravnodušne, neproduktivne sumnje.

— Možemo pokušati drugačije. — često će ti jadni profesionalci pokušati da pokušaju drugačije. — Podelićemo mornarima ultrazvučne zviždzaljke, pa kada naši psi čuju zvižduk. —

Ali on je tražio saradnicu. Sa stažom, brzim refleksima, zavidnom inteligencijom, izgradein duhom — ženu! Nije tražio psa.

— Ili da genitalije budu mamam?

Mršava, kolerična crnka što je na krajnje muški način prebacila nogu preko noge gledala ga je prekorno i sažaljivo. Njene tanke usne asimetrično izvijene u smeh kao da su govorile: »Tebi, tupadžio, zaista nedostaju genitalije!«. I čutala je. Tako prokletu i razoružavajuće čutala kao nekada davno inspektorova sveznajuća mama. Znala je ona da se na radnom stolu, ispod pedantno složenih knjiga i nedovršenih domaćih zadataka mogu pronaći stripovi i svakojaka kaubojština. Znala je, ali ih nije tražila. Znala je da se na dnu džepova nabreklih od klikera kriju nevravani kusuri i sličice golišavih žena. Sve je znala, prokletnica, a da nije ni pomislila da učini nešto drugo osim da ga posmatra onim svojim krupnim, pravednim očima. I onda je odrastao. Jednog dana naprosto nije više mogao da izdrži tu grižu savesti i breme krivice, pa je došao kući s punim rukama roto-štampe, s hiljadarkom za uveto, cigarom u ustima i takvim mesnatim dupetom na porno posteru, da je draga mama samo uzdahnula, trepnula i rekla mu kako je on već odrastao muškarac.

Tako će učiniti i sada.

— Gledajte pažljivo, gospodice! — reći će, i laganim, hipnotičkim pokretima obe ruke otkriti crni, čupavi žbun, zatim butine s čipkanim podvezicama, kolena, listove, pete. —

Oboriće sa stola sve proklete grafikone, šaržere i policijske biltene da oslobodi to nago, naslagama licemerja pritisnuto žensko telo. Na finoj, bezdrznoj duplerici golišavog časopisa čije je izdavanje već odavno na ivici legalnog — osvanuće Linda. Sreulence Linda (22/170/70) sa obimom grudi preko sto i punom adresom komercijalnog agenta.

— Gospodine inspektore! — pocrveneće koščata, mršava crnka kojoj su rekli da će imati posla sa teškim, aljkavim rutinerom.

Kako ste znali?

Kako ste znali?

A Bumgart, samo u jednom kratkom, prekratkim trenutku zbunjen, izjaviće da su metode sterilne akademske dedukcije ništavne pred iskustvom sa ulice i materijalom koji nam pruža sâm život.

IRENA

Irena je imala izvesnih sklonosti. Prema velikim gestovima, onima koje odzvanjaju, prema velikim gestovima, onima koji ispunjavaju horizont. I prema nekim drugim stvarima o kojima nije dolično govoriti. Bar ne u literarnoj formi.

Sećam se, onog prozračnog jutra na obalama Ženevskog jezera, kada... Ili nije bilo Ženevsko, to jezero?

Kao da su imena uopšte važna. Vukovar, na primer.

Imala je, u svakom slučaju, ono nešto, ono što, u nedostatku boljeg izraza, možemo nazvati širokogrudošću. Toliko o Ireni. Zasad.

NAZIVI

Imam problema sa nazivima. Geografskim. Imena mesta, reka, planina sudaraju se u mojoj glavi. Pretapaju, potiskuju. Ponekad satima ne mogu da razaberem da li se to sukob niskog intenziteta odvijao u zaleđu Sen Tropea, a žestok artiljerijski duel na 10 kilometara od Novske ili se zbilo obrnuto. Lekar, u belom izgužvanom mantilu, sa cvikerima ispred umornih očiju, uverava me da nema razloga za brigu. Postoji onaj ko se stara da u datom trenutku pripucam upravo onamo kuda u datom trenutku treba. Oslo je ionako irelevantno sa stanovišta Neprijateljske žive sile, Materijalno-tehničkih sredstava, Borbene gotovosti, Rešenja nacionalnog pitanja, uspostavljanja pravednih granica i njima podobne gospode.

PRINC OD ARABIJE

Bilo je leto. Pamučno predvečerje. Irena je brickkala pramen kose. Mahinalno. Kao što se gricka vlat trave. Grad ispod klizio je u još jednu znojnu i zagušljivu noć, noć bez snova. Svetlo u sobi nije bilo upaljeno. Na monitoru šepurio se Princ od Arabije.

— Ja samo želim da ti pomognem — rekla je Irena. Zvonko.

— Znam. I ja želim da sebi pomognem.

— Na taj način?

Irena je napravila gest. Gest je preko sobu.

— I ne samo sebi. Želim da pomognem i drugima. Tebi, čitavom svetu. To je već bilo preterivanje, to sa svetom. Debelo preterivanje. Postideo sam se, istog trenutka. Bilo je prekasno. Reći dobijaju nekakav svoj sasvim samostalni život, istog trenutka kada ih izgovore. I tu se više ništa ne da učiniti.

Problem stilske doslednosti. Pitanje retorike, rekao bi Aristotel, koji je živeo u...

— Utučen si.

— Ne, samo se odvikavam.

— Od čega?

Od čega, nisam znao. Ali sam znao da se odvikavam. I da je davolski teško. Kao odvići se od pušenja.

— Tvoja odvikavanja su postala manija.

— Znam.

Prišao sam tastaturi. Strelica nagore, strelica nadole, strelica levo, strelica desno. Predivno u svojoj jednostavnosti.

— Nećeš se valjda igrati?

— Princ od Arabije je nestrpljiv. Očekuje ga gomila strašnih i teških iskušenja. Naoružani stražari, mačevanju vični. Ponori, lavirinti, prolazi koji se odronjavaju. Čak i njegov vlastiti dvojniki. A na kraju, iza šesnaestoro vratiju, zarobljena Princeza koju valja osloboditi. Imam li prava da ga ne pokrenem i da Princezu ostavim na vjeki vjekov zatočenu? Smem li da na sebe preuzmem tu odgovornost?

— Govorimo o tebi, ne o Princuu od Arabije.

— Ono što me kod tog momka zaprepasčuje i ujedno očarava, to je potpuno odsustvo sumnje. Potpuni nedostatak potrebe da sebi

postavi izvesna pitanja. Je li Princeza uistinu vredna svega onoga kroz šta mora proći? Reci-mo.

— Izbegavaš.

Naravno da sam izbegavao. Uvek izbegavam. Dokle god je izbegavanje moguće.

LOVE STORY

Naprasno, Domovina je ustanovila kako sam joj neophodan. Progoni me kao uspaljena šiparica. To mi, na izvestan način, laska. Ali i stvara određene probleme. Ta stalna telefonska zivkanja, zvonjava u kasnim satima, neurotični pokušaji da mi uvali ljubavno pismo, zakaže sudar, sve to čoveku ipak oduzima preko potreban mir. Nalazim, uostalom, da se ponaša prilično neuračunljivo, da ne kažem čaknuto. Dolikuju li, na primer, lažna predstavljanja dami koja drži do svoga ugleda i koja želi da vas uveri u iskrenost svojih najdubljih osećanja?

Melodramskog sam karaktera, ali izvesna vrsta ljubavnih priča previše je čak i za mene. Tako iznenadno i strasno zaljublivanje a da dotična pre toga godinama nije ni primećivala da postojiš?

GEOGRAFIJA

Bilo je zimsko popodne. Sa ostrvcima zaprljanog snega po ulicama.

— Geografija je nauka Đavolova — rekao sam.

Irenini obrazi bili su zarumenjeni, pogled upravljen u vrhove vlastitih cipela. Čutala je.

— Geografske karte izum su Nečastivog. Njihov zločin je udvajanje, zločin falsifikovanja. One predstavljaju svet, oduzimajući mu istovremeno njegovu specifičnu gustinu i težinu. I time na iskušenje navode smrtnike, idolopoklonike seni, grehu sklone. Na geografskim kartama sve izgleda tako jednostavno, tako lako. Dodavati i oduzimati gradove, do-crtavati, precrtavati, brisati granice, premeštati narode.

Vetar je brisao ulicama. Prolaznici su se kretali brzim, sitnim koracima, uvijeni u sebe.

NAORUŽAJ SE I BEŽI

Zatim izbegavanje postane nemoguće.

Izvesno je vreme u centru grada stajao grafit.

Onda je neka patriotska ruka grafit učinila podobnijim. Sada glasi:

Svet kao ogromna i zamorna tautologija.

ČAK NI KRHOTINE

Ša ekrana se slavodobitno izliva Dodatak Dnevnikovog Dodatka. Gospodin general, pukovnik, major, kapetan živahno obrazlaže uništavanje neprijateljske žive sile i nesposobljavanje materijalno-tehničkih sredstava. U pozadini, hor tiho peva »Što to hući Sutjeska«.

— Hoće li išta ostati od jezika kada se ovaj rat završi?

— Ništa.

— Ni krhotine?

— Čak ni one.

Irena sedi u uglu. Možda plače.

FAJRONT

Ok, objavljujem fajront. Spuštam žaluzine, zabravljujem radnju. Zatim jarko ljubičastim sprejom, u gustim namazima, po zidu ispisujem:

ME, MYSELF AND J

Uprkos geografiji.